

SÈRIE 1

CONSIDERACIONS GENERALS SOBRE LA CORRECCIÓ

La finalitat dels exàmens d'història contemporània per a majors de vint-i-cinc anys és comprovar el grau de coneixement sobre la matèria, i la competència i la destresa en les capacitats de raonament, d'exposició, de síntesi, de redacció i de totes aquelles que són necessàries per començar una carrera universitària.

La correcció de l'examen, per tant, ha de tenir en compte aquests dos paràmetres i incloure, com a criteris de valoració, el coneixement del que es pregunta i la manera com es respon i s'exposa. No es pot valorar per separat, sinó en conjunt. En definitiva, s'ha de comprovar quin grau de maduresa intel·lectual té la persona que s'examina i corregir la prova en funció d'aquest fet.

Pel que fa al coneixement històric, la persona que corregeix ha de valorar, segons el seu criteri i com a experta, de quina manera l'examinand respon els elements que caracteritzen el fet històric que es demana, com el situa cronològicament, com n'exposa els trets principals i com sap descobrir el joc de les causalitats i la lògica dels esdeveniments.

I, alhora, valorar si l'examinand ha entès el que se li pregunta, de quina manera expositiva i raonada respon, i quin grau té de coherent, clar i concís l'examen com a text.

Per tant, i com a criteris de correcció, volem apel·lar a la reconeguda capacitat de l'examinador/a per ponderar totes aquestes reflexions i plasmar-ho en la valoració que faci de cada un dels exàmens.

La prova té dues parts. La primera part parteix d'un fet contemporani i cal que respongui les preguntes que es fan. El criteri és que conegui un tema i la seva base històrica. A la segona part l'examinand només pot contestar tres de les cinc preguntes de l'examen.

IMPORTANT: En el cas que l'examinand en contesti més de tres, el criteri a seguir serà de corregir des de la primera fins arribar a la tercera i deixar les altres dues o una de més sense nota.

PRIMERA PART

Observeu les fotografies A i B i responeu a les tres qüestions següents. (4 punts)

1. Comenteu la fotografia A i digueu i digueu quin esdeveniment històric s'hi retrata. (1 punt)

Es tracta de l'arribada de l'ésser humà a la Lluna. El moment que Neil Amstrong està a punt de trepitjar el terra lunar, convertint-se en el primer home que ho feia en la història i, d'aquesta manera, culminar una carrera espacial per part de la NASA i els Estats Units, que havia començat anys enrere en plena Guerra Freda, i en competició amb la URSS. L'esdeveniment fou el 20 de juliol de 1969 i la missió fou la de l'Apol·lo XI.

Puntuació: si es defineix el que mostra la fotografia, s'emmarca cronològicament i es comenta el que significa com a fita tecnològica de la humanitat seria 1 punt. Qualsevol generalització divagadora sense concretar algun aspecte cronològic, o de marc històric, o situar els Estats Units i la NASA, o el fet tecnològic, serien 0 punts. És important la redacció i la manera d'enfocar-ho per valorar si cal el 0,5 punt. Per si de cas es defensés la teoria que diu que mai s'ha arribat a la Lluna i que fou un muntatge, no es podria mai comptar amb un punt, es posaria mig punt si estigués ben redactat i argumentat.

2. Comenteu la fotografia B i digueu de quin tipus de tecnologia es tracta. (1 punt)

Es tracta de productes electrònics, amb el seu programari de la marca Apple, que corresponen a la telefonia mòbil, a la vegada s'hi veu un ordinador i una tablet, instrument que està al mig entre l'ordinador i el telèfon mòbil i que es caracteritza per incorporar una pantalla tàctil. Els tres productes, que es troben en d'altres marques i companyies, són l'evolució lògica de la computació a nivell particular i de l'evolució de les telecomunicacions a través de la xarxa, amb tot el segment de reproducció audio-visual i de noves maneres de comunicació interpersonal.

Puntuació: si es situen aquests components i es defineixen seria 1 punt. Aquesta és una pregunta que hem de pensar que és molt fàcil de saber; per tant, hem de valorar, sobretot, la redacció i la capacitat que té l'examinand per definir coses o descriure-les. Qualsevol generalització divagadora sense un redactat precís i acurat seria 0 punts. És important la redacció i la manera d'enfocar-ho per valorar si cal el 0,5 punt. Si l'examinand entén la pregunta com que només es demanés sobre la companyia Apple, dependrà de com ho faci en la seva exposició, però seria vàlida si parla del fet tecnològic en si.

3. Expliqueu l'evolució tecnològica dels darrers cinquanta anys i remarqueu-ne tres aspectes rellevants, segons el vostre parer. (2 punts)

Aquesta pregunta pot ser resolta de moltes maneres i es demana de forma tan general que és difícil donar una resposta precisa, malgrat que s'ha acotat a tres aspectes rellevants en l'evolució tecnològica contemporània. La pregunta parteix de l'arribada humana a la Lluna fa cinquanta anys i, aquest fet, és l'excusa per veure el paper de la tecnologia en els últims temps. Les imatges de l'arribada a la Lluna des de la televisió, icona de la tecnologia de consum dels anys seixanta i setanta, fins als instruments computacionals de consum d'avui dia, ens dibuixen una línia on la investigació, la producció i el consum de tecnologia han fet un salt gegantí. Com a aspectes, i per assenyalar-ne alguns, podrien ser: el punt de vista militar, o la tecnologia que ha anat evolucionant per aquesta vessant; el punt de vista econòmic, de facilitació de treball i d'ampliació de possibilitats amb la informàtica, o els processos de robotització, paral·lels als canvis en l'estructura del treball, a la demanda de mà d'obra i a l'obertura mundial econòmica amb la globalització; des del punt de vista de les grans companyies, o la demostració que el canvi tecnològic ha estat l'element clau de generació de beneficis de les empreses punteres (Bill Gates primera fortuna mundial, per exemple), o de la riquesa de països punters en aquestes noves tecnologies; des del punt de vista dels canvis en les telecomunicacions, la tramesa d'informació i l'emmagatzemen; des del punt de vista de la comunicació interpersonal a nivell mundial i els seus efectes en les relacions humanes i els canvis de costums; des del punt de vista polític, amb la generació de nous paràmetres de propaganda i fidelització política; des del punt de vista dels mitjans de comunicació, amb la lenta desaparició de la premsa escrita, la creació de plataformes digitals comunicatives, de noves maneres de ràdio i d'una nova cultura audiovisual; en l'aspecte educatiu, amb la irrupció de nous continguts, metodologies i bases documentals (Vikipèdia substitueix les tradicionals enciclopèdies); des del punt de vista de les xarxes socials i la formació de l'anomenat "perfil digital"; i tants d'altres aspectes com els bancaris, mitjans de transport, etc.

Puntuació: Si es construeix una bona argumentació i es posen tres aspectes, serien els dos punts. Si es incomplet o mal resolt, però apunta alguns trets encertats, seria el punt. Si diu alguna cosa sobre el tema, però té un redactat deficient, seria mig punt. Si només es diuen vaguetats o està mal redactat o no té una maduresa expositiva acceptable, serien 0 punts.

SEGONA PART

Responeu a TRES de les cinc qüestions següents. (6 punts; 2 punts cadascuna)

1. Indiqueu si les informacions següents són vertaderes o falses.

(Puntuació: 2 punts si les cinc respostes són correctes, 1 punt amb quatre respostes correctes i 0,5 punts amb tres respostes correctes.)

	vertadera	falsa
Quan va esclatar la Primera Guerra Mundial, l'Imperi Alemany es va aliar amb l'Imperi Austríac, mentre que Rússia ho va fer amb Sèrbia.	X	
La depressió econòmica dels anys trenta va suposar la descolonització de part de l'Imperi Britànic en no poder fer front a les despeses colonials.		X
La pujada al poder de Hitler i del règim nazi a Alemanya fou conseqüència d'un cop d'estat militar comandat pel mateix Hitler, en aquells moments general de l'exèrcit alemany.		X
Benito Mussolini va anar guanyant el poder de manera democràtica fins que va instituir l'estat totalitari feixista italià.	X	
Al 1917, es va produir l'entrada dels Estats Units a la Primera Guerra Mundial i la Revolució Bolxevic a Rússia.	X	

2. Indiqueu si les afirmacions sobre la història dels Estats Units són vertaderes o falses.

(Puntuació: 2 punts si les cinc respostes són correctes, 1 punt amb quatre respostes correctes i 0,5 punts amb tres respostes correctes)

	vertadera	falsa
L'escàndol Watergate, un cas d'espionatge al partit demòcrata, fou el que precipità la dimissió de Richard Nixon de la presidència dels Estats Units el 1974.	X	
George Walker Bush Jr., fou el president dels Estats Units responsable de la invasió a Iraq per part de les tropes nord-americanes en resposta a l'atemptat contra les Torres Bessones i amb la mentida de la possessió d'armes de destrucció massiva per part del president iraquíà Saddam Hussein.	X	
Ronald Reagan fou el president dels Estats Units que va acabar amb la Guerra del Vietnam en derrotar els comunistes de Vietnam del Nord.		X
Bill Clinton, president dels Estats Units entre 1993 i 2001, va estar a punt de perdre la presidència del país acusat d'haver mentit en relació a un escàndol sexual amb Mònica Lewinsky.	X	
Hillary Clinton, del partit demòcrata, va perdre les eleccions presidencials de 2012 dels Estats Units davant Barack Obama, del partit republicà.		X

3. Expliqueu tres paral·lelismes entre el procés d'unificació d'Alemanya i el d'Itàlia de la segona meitat del segle XIX.

Els processos d'unificació alemany i italià tenen alguns aspectes molt semblants. N'anomenarem alguns per tal que siguin una referència de cara a la correcció: els dos es van donar a la segona meitat del segle XIX; van ser protagonitzats per un dels regnes principals que va anar unificant als altres, com són el regne de Prússia i el regne del Piemont; tots dos van tenir diferents protagonistes, però els artífexs foren els dos diferents caps de govern d'aquests regnes, Bismark i Cavour; van tenir tots dos un caràcter conservador i no revolucionari, com havien estat els moviments nacionalistes i liberals anteriors a 1848 i malgrat que va haver-hi protagonistes, com Garibaldi en el cas italià, que venien del món insurreccional popular; en aquests processos d'unificació tenen més importància la diplomàcia i la guerra que la insurrecció popular; tots dos van tenir unes implicacions internacionals i van generar conflictes bèl·lics europeus.

Puntuació: si es posa algunes d'aquestes característiques i està ben redactat, serien els dos punts. Si no és complet, s'expliquen els dos processos sense assenyalar-ne les similituds o no es redacta convenientment, seria el mig punt. Si es diuen vaguetats o no està redactat de manera acceptable, es posaria zero punts.

4. Expliqueu qui va ser Lenin i assenyeu tres característiques rellevants de la revolució bolxevic del 1917 a Rússia.

Lenin hauria de ser referenciat com el personatge que ideològicament i políticament esdevé el líder indiscutible de la revolució russa. Es pot fer un perfil biogràfic i també les seves aportacions al marxisme, fins el punt de parlar de "leninisme". Quant a la revolució bolxevic, se'n poden posar moltes característiques i la persona examinadora haurà de valorar fins quin punt les que es posen són rellevants. N'anomenarem algunes: el caràcter socialista o comunista –dins dels paràmetres ideològics del marxisme-leninisme- de la seva ideologia política; el caràcter revolucionari, de canvi de les estructures polítiques liberals que havien marcat la caiguda del tsar; el caràcter revolucionari de l'estructura insurreccional i de poder de la revolució, a favor dels soviets, o d'estructures de participació i de govern popular; la direcció estratègica del partit comunista com un element capdavanter de la revolució; el caràcter revolucionari en l'aspecte econòmic al canviar-se l'estructura econòmica capitalista per una estructura nova de caire socialista; per una nova configuració territorial de Rússia al acceptar-se el principi de autodeterminació i, posteriorment, la formació de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques (URSS). També es podrien assenyalar aspectes cronològics i esdeveniments de la revolució, així com la guerra civil contrarevolucionària. Finalment es podria parlar dels lideratges de Stalin o Trotski, claus a la mort de Lenin.

Puntuació: si es posa tres d'aquestes característiques, es perfila la personalitat de Lenin i està ben redactat, serien els dos punts. Si no és complet, s'explica desordenat el procés o no es redacta convenientment, seria el mig punt. Si es diuen vaguetats o no està redactat de manera acceptable, es posaria zero punts.

5. Expliqueu què va ser la crisi dels míssils de Cuba del 1962 i en quin context històric s'emmarca.

Caldria descriure la tensió entre els EEUU i la URSS pel fet de descobrir-se la construcció de rampes de llançament de coets a l'illa del Carib i l'enviament de míssils per part de la Unió Soviètica a Cuba, en el marc dels acords comercials i de col·laboració entre el nou règim sorgit de la revolució cubana i la URSS. Un esdeveniment emmarcat en la Guerra Freda i, per tant, en l'escalada de tensions entre els EEUU i la URSS que van estar a punt d'esclatar en una hipotètica tercera guerra mundial quan Kennedy va donar un ultimàtum a Khrushov per tal que tirés enrere en la intenció de desplegar els míssils a Cuba i que, finalment, el mandatari rus va acceptar.

Puntuació: si s'explica l'esdeveniment, el context i quina va ser la resolució final, serien els dos punts. Si no és complet, s'explica desordenat el procés o no es redacta convenientment, seria el mig punt. Si es diuen vaguetats o no està redactat de manera acceptable, es posaria zero punts.